

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปักทรัพยากรท้องถิ่น

พื้นที่ปกปัก.....ตำบลทุ่งฝาย.....หมู่ที่.....๑ -๑๐.....

ตำบล/เขต.....ทุ่งฝาย.....อำเภอ.....เมืองลำปาง.....จังหวัด.....ลำปาง.....

การสำรวจครั้งที่.....๑...../๒๕๖๔.....

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านท่าส้มป่อย..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๑-๐๐๑	สัก	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ผลัดใบในฤดูร้อน ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็นพูพอน ต่ำ ๆ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมค่อนข้างทึบ เปลือกสีเทา เรียบ หรือแตกเป็นร่องตื้นตามความยาวลำต้น ลำต้น : เป็นเปลาตรงเปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สี เทา โคนเป็นพูพอนต่ำ ๆ ใบ : เป็นใบเดี่ยวใหญ่มาก ออก ตรงข้ามกันเป็นคู่ ปลายใบแหลมโคนมน ยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร กว้างเกือบเท่ายาว ใบของต้นอ่อนจะใหญ่กว่า นี้มาก ผิวใบขนสากคายสีเขียวเข้ม ขยี้ใบสดจะมีสีแดง เหมือนเลือด มีการสลัดใบทิ้งเมื่อถึงฤดูหนาว ดอก : มีขนาดเล็ก สีขาวนวลออกเป็นช่อตาม ปลายกิ่ง ออกดอกและเป็นผลเดือน มิถุนายน - ตุลาคม ผล : เป็นผลแห้งค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๒ เซนติเมตร เปลือกแข็ง ภายในมี ๑ - ๓ เมล็ด	ใบนำมาต้มน้ำรับประทานเป็นยาลด ระดับน้ำตาลในเลือด , เนื้อไม้และใบมีรส เผ็ดเล็กน้อย สรรพคุณเป็นยาบำรุงโลหิต , ใบใช้ทำเป็นยาอมแก้เจ็บคอ	ป่าช้าบ้านท่าส้มป่อย หมู่ ๑ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง ลำปาง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๑-๐๐๒	ชะจาว	ไม้ยืนต้น	สูง ๒๕ เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรงเปลือกสีน้ำตาลปน เทา มีต่อมระบายอากาศเป็นจุดกลมเล็กๆ สีขาวมองเห็นได้ ง่าย เรือนยอดเป็นพุ่มรูปไข่กว้างค่อนข้างทึบ ใบเป็นใบ เดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปรีป้อม โคนใบมนหรือป้าน ปลาย ใบเรียวแหลม ก้านใบมีขน ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบ ดอกขนาดเล็ก แยกเพศเป็นดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ออกดอกช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม ผลเป็นรูปโล่แบน มี ปีกบางล้อมรอบ มีก้านเกสรเพศเมีย ๒ อันติดอยู่ส่วน บนสุด บริเวณปีกมีลายเส้นออกเป็นรัศมีโดยรอบ	ใบและเปลือกปรุงเป็นยาแก้ปวดข้อ โรค เรื้อน กำจัดเห็บ หมัดและกันตัวไร เส้นใย จากเปลือกเหนียว ทำเชือก ผ้าและ กระสอบได้	ป่าช้าบ้านท่าส้มป่อย หมู่ ๑ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง ลำปาง จังหวัดลำปาง	

	กระทุ่ม	ไม้ต้น	<p>ต้นกระทุ่มเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ ๑๕-๓๐ เมตร เปลือกลำต้นสีเทา แตกเป็นร่องตามยาว แตกกิ่งก้านตั้งฉากกับลำต้น เปลือกกรากมีสีดําอ่อนๆ</p> <p>ใบกระทุ่ม: เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้ามกัน ใบรูปรี กว้าง ๗-๑๗ เซนติเมตร ยาว ๒๐ เซนติเมตร ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ หลังใบเรียบเป็นมัน ท้องใบมีขนหรือบางครั้งเกลี้ยง ก้านใบยาว ๒-๔ เซนติเมตร มีหูใบรูปสามเหลี่ยม</p> <p>ดอกกระทุ่ม: ออกเป็นช่อกลมแน่น ออกที่ปลายกิ่ง ดอกย่อยมีขนาดเล็ก สีเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอม กลีบดอกมี ๕ กลีบอัดแน่นอยู่บนแกนช่อดอก โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด กลีบเลี้ยงมี ๕ กลีบ โคนเชื่อมติดกัน เกสรตัวผู้มี ๕ อัน เกสรตัวเมียยาวสีขาว</p> <p>ผลกระทุ่ม: เป็นผลรวมที่เกิดจากวงกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกัน รูปทรงกลม ผิวขรุขระ เมล็ดมีขนาดเล็กมาก</p>	<p>น้ำต้มจากใบและเปลือกต้น ใช้อมกลั้วคอ</p> <p>แก้อาการอักเสบของเยื่อเมือกในปาก , รากใช้ฝนหรือต้มรับประทานเป็นยาเย็นช่วยดับพิษไข้ทั้งปวง แก้ตัวร้อน ช่วยดับพิษวัณโรค และดับพิษตานซางในเด็ก</p>	<p>ป่าชาวบ้านทำสั้มป่อย หมู่ ๑ ตำบลทุ่งผาย อำเภอมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๑-๐๐๓	ประดู่		<p>ลำต้นสูง ๑๕-๓๐ เมตร หน้ด้วยเปลือกหนาสีน้ำตาลซึ่งแตกสะเก็ดเป็นร่อง ลึก มีน้ำอย่างมาก เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ กิ่งก้านมักไม่ห้อยระย้าอย่างประดู่บ้าน</p> <p>ใบเป็นใบประกอบรูปขนนกเรียงสลับ ใบย่อยเยื้องสลับกัน ๔-๑๐ ใบ รูปไข่ถึงรูปขนาน ปลายเป็นติ่ง โคนมน ดอกมีสีเหลือง กลิ่นหอม มีกลิ่นคล้ายดอกช่อนกลิ่น</p> <p>ออกเป็นช่อยาว ๑๐-๒๐ เซนติเมตร ตามง่ามใบ ดอกจะออกช่วงมีนาคม-พฤษภาคม ช่อดอกมีขนาดใหญ่ แต่ไม่แตกกิ่งก้านแขนงมากอย่างประดู่บ้าน(แต่ดอกจะบานแค่หนึ่งถึงสองวันเท่านั้น)</p> <p>ผลมีลักษณะเหมือนรูปโล่แบนบาง ตรงกลางนูน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๖-๑๐ เซนติเมตร ผลใหญ่กว่าประดู่บ้านมาก และมีขนปกคลุมทั่วไป การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด</p>	<p>เนื้อไม้ ต้มกินแก้ไข้ เสมหะ เลือดกำเดาไหล</p> <p>ใบอ่อนใช้พอกแผลให้แห้งเร็ว แก้ผดผื่นคัน</p> <p>ยางไม้ แก้โรคท้องเสีย</p>	<p>ป่าชาวบ้านทำสั้มป่อย หมู่ ๑ ตำบลทุ่งผาย อำเภอมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๑-๐๐๔</p>	<p>จามจู้รี</p>		<p>เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีกิ่งก้านสาขามาก มีใบขนาดเล็ก ดอกสีชมพู มีผลเป็นฝัก เมล็ดแข็ง ผลมีเนื้อสีชมพู รสหวาน สัตว์เคี้ยวเอื้องชอบกินเป็นอาหาร</p>	<p>เปลือกต้น รสฝาด สมานแผลในปาก คอ แก้วโรคเห็งอกบวม แก้วปวดฟัน แก้วริดสีดวง ทวารหนัก แก้วท้องร่วง แก้วโลหิตตกใน , ใบ รสเย็นเมา ทำให้เย็น ดับพิษ แก้วปวดแสบ ปวดร้อน , เมล็ด รสฝาดเมา แก้วโรคผิวหนัง กลากเกลื่อน เรื้อน แก้วเยื่อตาอักเสบ</p>	<p>ในสวนบ้านท่าส้มป่อย หมู่ ๑ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๑-๐๐๕</p>	<p>มะขามป้อม</p>		<p>เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก-กลาง สูง ๘-๑๒ เมตร ลำต้นมักคดงอ เปลือกนอกสีน้ำตาลอบเทา ผิวเรียบหรือค่อนข้างเรียบ เปลือกในสีชมพูสด ใบเดี่ยว มีลักษณะคล้ายใบประกอบ คล้ายใบมะขาม รูปขอบขนานติดยาวสลัก กว้าง ๐.๒๕-๐.๕ ซม. ยาว ๐.๘-๑๒ ซม. สีเขียวอ่อนเรียงชิดกัน ใบสั้นมาก เส้นแขนงใบไม่ชัดเจน ดอกขนาดเล็กแยกเพศ แต่อยู่บนกิ่งหรือต้นเดียวกัน ออกตามง่ามใบ ๓-๕ ดอกแน่น ตามปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง ๖ กลีบ ดอกสีขาวหรือขาวนวล ผลทรงกลมมีเนื้อหนา ๑.๒-๒ ซม. ผลอ่อนมีสีเขียวอ่อน ผลแก่มีสีเขียวอ่อนค่อนข้างใส มีเส้นริ้วๆ ตามยาว สังกะสีได้ ๖ เส้น เนื้อผลรับประทานได้มีรสฝาดเปรี้ยว ขมและอมหวาน เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งมี ๖ เส้น เมล็ดมี ๖ เมล็ด</p>	<p>นำมารับประทานเพื่อให้สดชื่น ชุ่มคอ แก้กระหาย ใช้บำรุงผิวหน้าให้ขาวสดใส รักษาฝ้า ด้วยการนำมะขามป้อมมาฝนกับฝาละมีแล้วนำน้ำที่ได้มาทาบริเวณรอยฝ้า , ช่วยบำรุงและรักษาเส้นผมให้มีสุขภาพแข็งแรง ผมนุ่มลื่น ป้องกันผมหงอก ด้วยการทอคมะขามป้อมกับน้ำมันมะพร้าว แล้วเอาน้ำมันมาหมักผม</p>	<p>วัดศรีภูมิมา หมู่ ๑ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๑-๐๐๖</p>	<p>บุญนาค</p>	<p>ไม้ยืนต้น</p>	<p>ต้นสูงประมาณ ๒๕-๓๐ เมตร เป็นไม้เนื้อแข็ง ลำต้นสีน้ำตาล ใบเดี่ยวเรียงสลับ รูปขอบขนานแคบ กว้าง ๒-๓ ซม. ยาว ๗-๑๒ ซม. ใบอ่อนจะมีสีแดง ดอกสีขาวหอมเย็น ออกเป็นกระจุก ๒-๑ ดอก กลีบดอกรูปไข่กลับ ปลายกลีบย่นเล็กน้อย มีเกสรเพศผู้ยาวประมาณ ๑.๕ ซม. กลีบเลี้ยงกลมโค้งขนาด ๑.๕ ซม. เป็นไม้วงศ์เดียวกับ ต้นชะมวง หรือส้มป่อย มะตะหรือมังคุดป่า ต้นตัวแดงและ ต้นตัวขน จัดกลุ่มอยู่ในไม้พวง Iron wood คือเนื้อแข็ง</p>	<p>ยอดอ่อนบุญนาคสามารถนำมาใช้เป็นผักสด แก่ลุ่มกับน้ำพริก หรือจะนำมายำหรือแกงก็ได้เช่นกัน แต่ถ้าหากไม่ชอบรับประทานแบบดิบก็สามารถนำไปลวกก่อนนำมารับประทานก็ได้ , ผลมีสรรพคุณช่วยขับเหงื่อ หรือจะใช้เปลือกต้นนำมาต้มรวมกับขิงกินก็ได้</p>	<p>วัดศรีภูมิมา หมู่ ๑ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๑-๐๐๗</p>	<p>ต้นไพล</p>		<p>เป็นพืชเลื้อยหัว มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว</p>	<p>ช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย กระจายเลือดที่เป็นลิ่มเป็นก้อน , รักษาอาการเคล็ดขัดยอก บวม ข้อเท้าแพลง ด้วยการใช้หัวไพลนำมาฝนแล้วทาบริเวณที่มีอาการฟกช้ำบวมหรือเคล็ดขัดยอก</p>	<p>บ้านท่าส้มป่อย หมู่ ๑ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านทุ่งฝาย..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๒-๐๐๑	โพธิ์	ไม้ยืนต้น	เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ผลัดใบในฤดูร้อน สูงได้ถึง ๓๐ เมตร ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางได้ถึง ๓ เมตร ใบมีรูปหัวใจปลายยาว ยาว ๑๐-๑๗ เซนติเมตร กว้าง ๘- ๑๒ เซนติเมตร ก้านใบยาว ๖-๑๐ เซนติเมตร ผลมีขนาด เล็กมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ เซนติเมตร สีเขียวเมื่อ สุกมีสีม่วง	การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับ ตามวัดวาอาราม สำหรับชาวพุทธหรือฮินดู จะ ถือกันว่าต้นโพธิ์เป็นต้นไม้ที่ศักดิ์สิทธิ์	วัดช้างเผือก หมู่ ๒ ตำบลทุ่ง ฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๒-๐๐๒	ชะจาว	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ยืนต้นสูง ๒๕ เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลปนเทา มีต่อมระบายอากาศเป็นจุดกลม เล็กๆ สีขาวมองเห็นได้ง่าย เรือนยอดเป็นพุ่มรูปไข่กว้าง ค่อนข้างทึบ ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปรีป้อม โคนใบมนหรือป้าน ปลายใบเรียวแหลม ก้านใบมีขน ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบ ดอกขนาดเล็ก แยกเพศ เป็นดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ออกดอกช่วงเดือน ธันวาคม-มกราคม ผลเป็นรูปโล่แบน มีปีกบางล้อมรอบ มีก้านเกสรเพศเมีย ๒ อันติดอยู่ส่วนบนสุด บริเวณปีกมี ลายเส้นออกเป็นรัศมีโดยรอบ	ปลูกไว้ให้ความร่มรื่น เพราะมีไม้ที่โปร่งสูง กันแดดได้ดี นำไปใช้ประโยชน์ในการทำปุ๋ย	ข้างวัดช้างเผือก บริเวณศาล เจ้าพ่อ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัด ลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๒-๐๐๓	ฟ้าทะลายโจร	ไม้ล้มลุก	ฟ้าทะลายโจรเป็นพืชล้มลุกมีความสูงประมาณ ๓๐ - ๗๐ เซนติเมตร หรือประมาณ ๑-๒ ศอก ลำต้นเป็นเหลี่ยมสีม่วง<บ้าน> ใบเป็นใบเดี่ยวรูปร่างเรียวยาวสีเขียวเข้มเป็นมัน ปลาย	ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระในร่างกาย ช่วยกระตุ้น การสร้างภูมิคุ้มกันในร่างกายต่อต้านสิ่ง แปลกปลอมที่เข้ามาในร่างกาย รวมไปถึงช่วย กระตุ้นการสร้างเม็ดเลือดขาวให้จับกินเชื้อโรค	ในหมู่บ้าน ซอย ๕ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง ลำปาง จังหวัดลำปาง	

			<p>แหลม กว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร</p> <p>ดอกช่อออกที่ปลายกิ่งและซอกใบ มีดอกย่อยขนาดเล็ก สีขาว ด้านในสีม่วง โคนกลีบติดกัน กลีบดอกด้านบนมี ๓ หยักด้านล่างมี ๒ หยัก</p> <p>ผลเป็นฝักเมื่อผลแก่จะมีสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาลอ่อนจำนวนมาก</p>	<p>ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย มีฤทธิ์ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็ง เป็นยาชมที่ช่วยทำให้เจริญอาหาร ช่วยแก้ไข้ทั่ว ๆ ไป อาการหวัด คัดจมูก รวมถึงอาการปวดหัวตัวร้อน เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น ช่วยแก้อาการปวดหัวตัวร้อน อาการปวดหัวแบบไม่มีสาเหตุ ช่วยแก้อาการไอ ลดน้ำมูก และช่วยฆ่าเชื้อที่จมูกช่วยลดและขับเสมหะ ช่วยระงับอาการอักเสบ แก้อาการเจ็บคอ คออักเสบ ต่อมทอนซิลอักเสบ หลอดลมอักเสบช่วยแก้อาการติดเชื้อ ระงับการเจริญเติบโตของเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องเสีย ท้องร่วง ท้องเดิน เป็นบิด เป็นต้น</p>		
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๒-๐๐๔	รางจืด	ไม้เลื้อย	<p>มีลักษณะเนื้อแข็ง เลื้อยพาดพันไปตามต้นไม้ เถาจะมีลักษณะเป็นข้อปล้องกลมมีสีเขียวสดหรือสีเขียวเข้ม ดอกจะเป็นสีม่วงอ่อนๆหรือสีคราม ออกดอกเป็นช่อห้อยลงตามซอกใบ รางจืดได้รับการขนานนามว่าเป็น "ราชาแห่งการถอนพิษ"</p>	<p>แก้ร้อนใน ระบายน้ำ ปอกบาดแผล ให้บาดแผลหายไวขึ้น โดยเฉพาะแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก้อาการเมาค้าง แก้พิษจากแอลกอฮอล์จากการดื่มมากเกินไปช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ควบคุมเบาหวาน และความดันโลหิตได้ดี มีสารต้านอนุมูลอิสระ ช่วยต่อต้านมะเร็ง ปอกบาดแผล ให้บาดแผลหายไวขึ้น โดยเฉพาะแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก</p>	<p>ข้างประปาหมู่บ้าน หมู่ ๒ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านแพะหนองแดง..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะวิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๑	สัก	ไม้ยืนต้น	<p>เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ผลัดใบในฤดูร้อน ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็นพูพอนต่ำ ๆ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมค่อนข้างทึบ เปลือกสีเทา เรียบ หรือแตกเป็นร่องตื้นตามความยาวลำต้น</p> <p>ลำต้น : เป็นเปลาตรงเปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็นพูพอนต่ำ ๆ</p> <p>ใบ : เป็นใบเดี่ยวใหญ่มาก ออกตรงข้ามกันเป็นคู่ ปลายใบแหลมโคนมน ยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร กว้างเกือบเท่ายาว ใบของต้นอ่อนจะใหญ่กว่า นี้มาก ผิวใบขนสาก คายสีเขียวเข้ม ขยี้ใบสดจะมีสีแดงเหมือนเลือด มีการสลัดใบทิ้งเมื่อถึงฤดูหนาว</p> <p>ดอก : มีขนาดเล็ก สีขาวนวลออกเป็นช่อตาม ปลายกิ่ง ออกดอกและเป็นผลเดือน มิถุนายน - ตุลาคม</p> <p>ผล : เป็นผลแห้งค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๒ เซนติเมตร เปลือกแข็ง ภายในมี ๑ - ๓ เมล็ด</p>	<p>เนื้อไม้และใบมีสรรพคุณเป็นยาบำรุงโลหิต เปลือกไม้มีสรรพคุณแก้อาการปวดศีรษะ ประโยชน์ ใบนำมาต้มกับน้ำรับประทานเป็นยาลดระดับน้ำตาลในเลือด และดอกมีสรรพคุณเป็นยาขับ</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๒	ตะคร้อ		<p>เป็นไม้ยืนต้น และเป็นพืชพื้นเมืองในอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลสุกกินได้ รสเปรี้ยว ใบอ่อนกินเป็นผักสด</p>	<p>ราก เปลือกราก หรือทั้งห้าส่วนเป็นยาแก้กษัย ใช้ใบเป็นยาแก้ไข้ โดยใบแก่นำมาช้ำกับน้ำ แล้วนำมาเซ็ดตัว เนื้อผลเป็นยาระบาย รับประทานมากไปจะทำให้ท้องเสียได้ เปลือกต้นเป็นยาสมานท้อง ช่วยแก้อาการท้องร่วง</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๓</p>	<p>มะขามป้อม</p>	<p>ไม่ยืนต้น</p>	<p>เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก-กลาง สูง ๘-๑๒ เมตร ลำต้นมักคดงอ เปลือกนอกสีน้ำตาลอบเทา ผิวเรียบหรือค่อนข้างเรียบ เปลือกในสีชมพูสด ใบเดี่ยว มีลักษณะคล้ายใบประกอบคล้ายใบมะขาม รูปขอบขนานติดยาวกลับ กว้าง ๐.๒๕-๐.๕ ซม. ยาว ๐.๘-๑๒ ซม. สีเขียวอ่อนเรียงชิดกัน ใบสั้นมาก เส้นแขนงใบไม่ชัดเจน ดอกขนาดเล็กแยกเพศ แต่อยู่บนกิ่งหรือต้นเดียวกัน ออกตามง่ามใบ ๓-๕ ดอกแน่น ตามปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง ๖ กลีบ ดอกสีขาวหรือขาวนวล ผลทรงกลมมีเนื้อหนา ๑.๒-๒ ซม. ผลอ่อนมีสีเขียวอ่อน ผลแก่มีเขียวอ่อนค่อนข้างใส มีเส้นริ้ว ๆ ตามยาว สังกะสีได้ ๖ เส้น เนื้อผลรับประทานได้มีรสฝาดเปรี้ยว ขมและอมหวาน เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งมี ๖ เส้น เมล็ดมี ๖ เมล็ด</p>	<p>นิยมนำมารับประทานเพื่อให้สดชื่น ชุ่มคอ แก้กระหาย วิตามินซีในมะขามป้อมสามารถดูดซึมได้เร็วกว่าวิตามินซีชนิดเม็ดเป็นอย่างมาก ใช้บำรุงผิวหน้าให้ขาวสดใส รักษาฝ้า ด้วยการนำมะขามป้อมมาฝนกับฟาละมีแล้วนำน้ำที่ได้มาทาบริเวณรอยฝ้าช่วยบำรุงสุขภาพ ผิวพรรณ ชะลอการเกิดริ้วรอย ช่วยบำรุงและรักษาเส้นผมให้มีสุขภาพแข็งแรง ผมนุ่มลื่น ป้องกันผมหงอก ช่วยบำรุงและรักษาสายตา ช่วยในการบำรุงประสาทและสมอง มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง เป็นผลไม้ที่ช่วยบำรุงร่างกายได้เป็นอย่างดี โดยช่วยบำรุงอวัยวะและทุกส่วนของร่างกายและช่วยบำรุงโลหิตได้เป็นอย่างดี</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๔</p>	<p>จิวป่า</p>	<p>ไม่ยืนต้น</p>	<p>ลำต้นสูง ๒๕-๓๐ เมตร แตกกิ่งก้านสาขามากในช่วงเรือนยอด เป็นไม้เนื้ออ่อนมีหนามแหลมอยู่ตามลำต้น ใบรวมประกอบด้วยใบย่อย ๔-๗ ใบ ใบเป็นมันค่อนข้างหนา ใบย่อยรูปรีปลายใบเรียวแหลมเรียงกันคล้ายกับรูปนิ้วมือ มีสีเขียวไม่มีขน ก้านใบสีเขียวมองเห็นชัดเจน ดอกขนาดใหญ่ออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ดอกมี ๕ กลีบ สีออกแดงหรือส้มปนสีเหลือง กลีบดอกมีขนปกคลุมและกลีบดอก ดอกบานเต็มที่ประมาณ ๑๐ ซม มีลักษณะแข็งเลื่อมเป็นมัน เมื่อมีดอกต้นจะทิ้งใบทั้งหมด ส่วนกลางออกเป็นเกสรตัวผู้เรียง ๓ แถว ยาวยื่นออกมาเป็นเส้นๆ ผลรูปรีปลายแหลมยาว ๖-๘ นิ้ว เมื่อผลแก่จะเป็นสีน้ำตาลเปลือกผลแข็งเมื่อผลแก่จะมีปุยสีขาวปลิวออกมาตามลม เมล็ด เมล็ดสีดำ ใบรวมก้านใบก้านหนึ่งมีใบย่อยอยู่ ๔-๗ ใบ ใบย่อยนี้จะมีดอกมีขนาดใหญ่ออกเป็นช่ออยู่ตามปลายกิ่ง ช่อหนึ่งมีดอกอยู่ ๓-๕ ดอก สีสดแดง สีส้ม สีเหลือง มี ๕ กลีบ</p>	<p>รากใช้เป็นยาบำรุงกำลัง ง่ายใช้เป็นยาบำรุงโลหิต ช่วยแก้โรคมาเร็ง เปลือกต้นช่วยบำรุงระบบการไหลเวียนของโลหิต ช่วยรักษาโรคความดันโลหิตสูง นำมาประกอบอาหาร (ขนมจีนน้ำเงี้ยว)</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

			กลีบรองดอกเป็นสีเขียวมีลักษณะเป็นรูปถ้วยมนแข็ง กลางดอกมีเกสรช่อนเรียงกันอยู่ ๓ ชั้น ตามกลีบดอกมีขนมันเป็นเงาปกคลุมอยู่ เวลาที่ออกดอกจะทิ้งใบหมดมี ๕ กลีบ กลีบรองดอกเป็นสีเขียวมีลักษณะเป็นรูปถ้วยมนแข็ง ดอกบานเต็มที่ประมาณ ๑๐ ซม. กลางดอกมีเกสรช่อนเรียงกันอยู่ ๓ ชั้น ตามกลีบดอกมีขนมันเป็นเงาปกคลุมอยู่			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๕	มะตูม	ไม่ยืนต้น	ลำต้นมีความสูง ๑๘ เมตร เปลือกลำต้นมีสีเทาเรียบเป็นร่องตื้น เนื้อไม้แข็ง มีสีขาวแกมเหลือง และมีกลิ่นหอม โคนต้นและกิ่งก้านมีหนามแหลม ยาว แข็ง ออกเดี่ยวหรือเป็นคู่ตามกิ่ง[๓] ใบประกอบแบบขนนก ใบย่อยรูปไข่หรือรูปหอกมี ๓ ใบ มองดูคล้ายตรีศูลของพระศิวะ ดอกสีขาวหรือขาวอมเขียว มีกลิ่นหอม ผลมีเปลือกแข็งเรียบและมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๕ เซนติเมตร บางผลมีเปลือกแข็งมากจนต้องกระเทาะเปลือกออกโดยใช้ค้อนทุบ เนื้อผลเหนียวข้น มีกลิ่นหอม และมีเมล็ดจำนวนมากแทรกอยู่ในเนื้อผล โดยเมล็ดจะมีขนหนาปกคลุม	ผลแก่แต่ไม่สุกใช้รับประทานเป็นยาบำรุงร่างกาย รักษาธาตุ บำรุงธาตุไฟ ผลสุกสามารถนำมาใช้เป็นยาระบายได้ ช่วยรักษาอาการท้องร่วง ท้องเดิน โรคลำไส้ ใช้รักษาอาการท้องผูกเรื้อรังได้ ใบสดนำมาคั้นเอาน้ำ ใช้แก้หวัด เปลือกรากและลำต้นจะช่วยแก้อาการไข้จับสั่น แก้กลม แก้มูกเลือดและช่วยรักษาอาการหลอดลมอักเสบ ผานให้บาง จากนั้นนำไปตากแห้งและชงเป็นเครื่องดื่มดับกระหาย	บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๖	ไผ่	ไม่ยืนต้น	เป็นไม้พุ่ม ขึ้นเป็นกอ ลำต้นเป็นปล้องๆ เช่น ไผ่จิ้ง	สามารถนำไปทำเป็นกระบอกกรองรับน้ำตาล จากวงมะพร้าวและวงตาล นำไม้ไผ่ทั้งลำมาทะลุข้อให้เป็นท่อกว้างตลอดลำสำหรับทำเป็นท่อน้ำ นำไผ่ตงมาตัดเป็นกระบอกสำหรับปรุงอาหาร จำพวก ผัก เนื้อสัตว์ ข้าวเจ้า และข้าวเหนียว โดยอุดส่วนปลายของกระบอกด้วยใบตองกล้วย แล้วนำไปผิงไฟให้อาหารภายในกระบอกสุก เช่น การทำข้าวหลามจากข้าวเหนียวผสมกะทิและน้ำตาล นอกจากนี้ยังสามารถนำมาทำตะเกียบ ไม้จิ้มฟัน ไม้เสียบอาหารสำหรับปิ้งหรือย่างได้ ลำต้นสามารถนำไปทำเฟอร์นิเจอร์ (แคร่ไม้ไผ่) และสามารถนำหน่อไปทำหน่อไม้แปรรูปสำหรับประกอบอาหาร	บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	

<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๗</p>	<p>มะกอกป่า</p>	<p>ไม้ยืนต้น</p>	<p>เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ ๑๕-๒๕ เมตร ลำต้นตั้งตรงและมีลักษณะกลม เรือนยอดเป็นพุ่มกลม แตกกิ่งก้านโปร่ง กิ่งมักห้อยลง เปลือกต้นเป็นสีเทา เปลือกหนาเรียบ มีปุ่มปมบ้างเล็กน้อย และมีรูอากาศตามลำต้น กิ่งอ่อนมีรอยแผลการหลุดร่วงของใบ ตามเปลือก ใบ และผลมีกลิ่นหอม</p>	<p>เปลือกต้น ใบ และผล ใช้กินเป็นยาบำรุงธาตุ ใน เนื้อในผลมีสรรพคุณช่วยแก้ธาตุพิการ เพราะน้ำดีไม่ปกติและกระเพาะอาหารพิการ ผลมีรสเปรี้ยวอมหวาน สรรพคุณช่วยแก้โรคขาดแคลเซียมได้ เปลือกต้นมีรสฝาดเย็น เปรี้ยว มีสรรพคุณช่วยดับพิษกาฬ และใบมีรสฝาดเปรี้ยว นำมาคั้นเอาน้ำใช้หยอดหู แก้อั๊กเสบ แก้อาการปวดหู</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๘</p>	<p>มะค่า</p>	<p>ไม้ยืนต้น</p>	<p>เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบช่วงสั้น ๆ สูงได้ถึง ๓๐ เมตร แตกกิ่งก้านเป็นพุ่มกว้าง เปลือกต้นสีเทาอ่อน หรือสีชมพูอมน้ำตาล ผิวต้นขรุขระ กิ่งอ่อนมีขนประปราย ต้นแก่ก็มีปุ่มปม เนื้อไม้มีลวดลายสวยงามสีน้ำตาลอมเหลือง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว ปลายใบคู้ ออกเรียงสลับ ใบกว้าง ๔-๕ เซนติเมตร ยาว ๕-๙ เซนติเมตร แกนกลางใบประกอบยาว ๑๘-๓๐ ซม. ก้านใบยาวประมาณ ๒ ซม. ก้านใบย่อยยาว ๐.๓-๐.๕ ซม. ใบย่อยมี ๓-๕ คู่ รูปไข่แกมขอบขนาน ปลายใบแหลมมีติ่งสั้น ๆ โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบค่อนข้างหนา เรียบเกลี้ยง ดอก ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ออกตามปลายกิ่งหรือซอกใบ ยาว ๕-๑๕ เซนติเมตร มีขนสั้นนุ่มสีเทา ใบประดับรูปไข่ ยาว ๐.๖-๐.๙ ซม. ใบประดับย่อยคล้ายใบประดับ ติดเหนือจุดกึ่งกลางก้านดอกเล็กน้อย ติดทน ก้านดอกยาว ๐.๗-๑ ซม. ก้านดอกย่อยยาว ๑ เซนติเมตร ทุกส่วนมีขนคลุมบาง ๆ ดอกคล้ายดอกถั่ว กลีบดอกสีชมพู ๑ กลีบ รูปรางคล้ายช้อน แผ่เกือบกลม ยาว ๗-๙ มิลลิเมตร ส่วนฐานคอดเป็นก้าน มีก้านยาว ๐.๕-๑.๒ ซม. ปลายกลีบยื่นเว้าตื้น ๆ เกสรเพศผู้มี ๑๐ อัน แยกกัน เกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์มี ๗ อัน ก้านเกสรยาวประมาณ ๓ ซม. มีขนสั้นนุ่มที่โคน อับเรณูยาว ๐.๓-๐.๔ ซม. เกสรเพศผู้ที่เป็นหมันมี ๓ อัน รูปเส้นด้ายสั้น ๆ เกสรเพศเมียมีขนที่รังไข่ รังไข่รูปขอบขนานแคบ ยาวประมาณ ๐.๗ ซม. ก้านรังไข่ยาวประมาณ ๐.๗ ซม.</p>	<p>เปลือกใช้ต้มแก้ซาง แก้คลื่นเป็นผื่น ปุ่มที่เปลือกมีรสเมาเบื่อ ใช้ต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้พยาธิ ส่วนเมล็ดมีรสเมาเบื่อสุขุมเป็นยาขับพยาธิเช่นกัน นอกจากนี้ยังสามารถนำมาต้มรมให้หัวริดสีดวงทวารหนักฝ่อได้ ส่วนเมล็ดมีรสเฝื่อนอม ทำให้ริดสีดวงทวารแห้ง เปลือกต้นมะค่าแต่ใช้ผสมกับเปลือกต้นมะกอกเหล็ยม เปลือกต้นหนามทัน เปลือกต้นยางยา และรากกล้วยแปบช้าง นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ไอสูกไอใส่ใช้เป็นยาแก้โรคผิวหนัง</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

			<p>ก้านเกสรเพศเมีย ยาว ๒-๒.๕ ซม. เกสรตัวเมีย เล็กน้อยด้านปลาย ยอดเกสรขนาดเล็ก กลีบเลี้ยงสีเขียว มี ๔ กลีบ สีเขียวสด รูปขอบขนาน แต่ละกลีบเรียงซ้อนทับกันแบบตรงข้าม ยาว ๑-๑.๒ ซม. มีขนสั้นนุ่ม ขอบกลีบบาง ฐานรองดอกยาว ๐.๘-๑ ซม. มีขนสั้นนุ่ม สีเทา ผลเป็นฝักแบน รูปขอบขนาน กว้าง ๗-๘ เซนติเมตร ยาว ๑๒-๒๐ เซนติเมตร หนา ๐.๖-๑ เซนติเมตร ผิวเปลือกเรียบไม่มีหนาม เปลือกแข็งหนา เป็นเนื้อไม้ ปลายเป็นจะงอยสั้น ๆ ฝักแก่สีน้ำตาลเข้ม เกือบดำ พอแห้งแตกออกเป็น ๒ ซีก มีเมล็ดแข็ง มี ๒-๔ เมล็ด รูปรี ยาว ๒.๕-๓ ซม. สีดำ ผิวมัน มีเนื้อหุ้มที่โคน เมล็ดสีเหลืองสด หุ้มเป็นรูปถ้วย ยาวประมาณ ๑.๕ ซม.</p>			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๐๙	มะม่วงป่า	ไม่ยืนต้น	<p>เป็นไม้ยืนต้น ใบเหนียวคล้ายหนัง เห็นเส้นใบชัดเจนทั้งสองด้าน ใบแห้งสีออกแดง ผลสดคล้ายมะม่วงลูกเล็ก สีเขียวอมเหลือง ดอกช่อ ดอกย่อยสีขาวอมเหลืองหรือขาวครีม เนื้อผลนุ่ม ฉ่ำน้ำ สีส้ม รสหวาน</p>	<p>ผลมะม่วงป่า ด้านโรคมะเร็ง ด้านอนุมูลอิสระ ช่วยชะลอความแก่และช่วยเสริมภูมิคุ้มกันต้านทาน ส่วนเปลือกถ้าต้มน้ำช่วยแก้อาการท้องเสียและช่วยขับปัสสาวะ</p>	<p>บริเวณป่าชุมชนบ้านแพะหนองแดง หลังวัดวนคีรีบุญมาราม หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๑๐	ต้นไพล	ไม่ยืนต้น	<p>เป็นพืชล้มลุก มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว</p>	<p>ดอกไพล สรรพคุณช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย กระจายเลือดที่เป็นลิ่มเป็นก้อน ช่วยแก้ธาตุพิการ ใบสรรพคุณสมุนไพรรักษาโรคไข้หวัดใหญ่ ช่วยแก้ไข้ หวัดไพลช่วยแก้ไอเจ็บคอ อากาศอับชื้น เป็นโลหิต และช่วยแก้อาการปวดฟัน เหง้าไพลกับสรรพคุณทางยา เหง้าช่วยขับโลหิตและรากช่วยแก้เลือดกำเดาไหลออกทางจมูก</p>	<p>บริเวณบ้านนายกมล วงศ์ใจ ซอย ๑๑ หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๓-๐๑๑	ย่านาง	ไม่ยืนต้น	<p>เป็นพืชในกลุ่มเฟิร์นที่มีลำต้นเลื้อยพันต้นไม้อื่น มีเหง้าสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลมเล็กและเหนียว มีขนสีน้ำตาลปกคลุม</p>	<p>ใบย่านาง ในตำราสมุนไพรจัดว่าเป็นยาอายุวัฒนะ มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระจำนวนมาก จึงช่วยลดและชะลอการเกิดริ้วรอยและความแก่ชราอย่างได้ผล ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานโรคในร่างกาย ช่วยเพิ่มความสดชื่นให้กับร่างกาย ช่วยฟื้นฟูเซลล์ต่าง ๆ ในร่างกายและช่วยในการปรับสมดุลของร่างกาย</p>	<p>บริเวณบ้านนายกมล วงศ์ใจ ซอย ๑๑ หมู่ ๓ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง</p>	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านท่าโทก..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๔-๐๐๑	ชะจาว	ไม้ต้น	เป็นไม้ยืนต้นสูง ๒๕ เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลปนเทา มีต่อมระบายอากาศเป็นจุดกลมเล็กๆ สีขาวมองเห็นได้ง่าย เรือนยอดเป็นพุ่มรูปไข่กว้างค่อนข้างทึบ ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปรีป้อม โคนใบมนหรือป้าน ปลายใบเรียวแหลม ก้านใบมีขน ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบ ดอกขนาดเล็ก แยกเพศ เป็นดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ออกดอกช่วงเดือน ธันวาคม-มกราคม ผลเป็นรูปโล่แบน มีปีกบางล้อมรอบ มีก้านเกสรเพศเมีย ๒ อันติดอยู่ส่วนบนสุด บริเวณปีกมีลายเส้นออกเป็นรัศมีโดยรอบ	ใบและเปลือกปรุงเป็นยาแก้ปวดข้อ โรคเรื้อน กำจัดเห็บ หมัดและกันตัวไร เส้นใยจากเปลือกเหนียว ทำเชือก ผ้าและกระสอบได้	ช.๖ บ้านท่าโทก หมู่ ๔ ตำบล ทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๔-๐๐๒	ต้นไพล	ไม้ยืนต้น	เป็นพืชลงหัว มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว	ดอกไพล สรรพคุณช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย กระจายเลือดที่เป็นลิ่มเป็นก้อน , ช่วยรักษาอาการเคล็ดขัดยอก ฟกช้ำบวม ช้ำเท้าแพลง ด้วยการใช้หัวไพลนำมาฝนแล้วทา บริเวณที่มีอาการฟกช้ำบวมหรือเคล็ดขัดยอก	บริเวณบ้านชาวบ้านใน หมู่บ้านท่าโทก หมู่ ๔ ตำบล ทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๔-๐๐๓	ย่านาง	ไม้ยืนต้น	เป็นพืชในกลุ่มเฟิร์นที่มีลำต้นเลื้อยพันต้นไม้อื่น มีเหง้าสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลมเล็กและเหนียว มีขนสีน้ำตาลปกคลุม	ใบย่านาง สามารถแก้พิษเมาเบื่อ กระทุ้งพิษไข้ แก้เมาสุรา ถอนพิษผิดสำแดง นำมาต้มกินเป็นยาแก้ไอสูทอัสโต คุ่มผื่น แก้ไข้ ขับพิษต่างๆ แก้ท้องผูก ปรุงยาแก้ไข้รากสาด ไข้กลับ ไข้หัว ไข้พิษ ไข้สันนิบาต ไข้ป่าเรื้อรัง ไข้ทัพระดู บำรุงหัวใจ บำรุงธาตุ แก้พิษภายในให้ตกสิ้น แก้โรคหัวใจบวม แก้กาเดา แก้มลม แก้เมาสุรา รากผสมกับรากหมาน้อย ต้มกินแก้ไข้มาลาเรีย	บริเวณบ้านชาวบ้านใน หมู่บ้านท่าโทก หมู่ ๔ ตำบล ทุ่งผาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านแม่ทะ..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๕-๐๐๑	สัก	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ผลัดใบในฤดูร้อน ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็น พูพอนต่ำ ๆ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมค่อนข้างทึบ เปลือกสีเทา เรียบ หรือแตกเป็นร่องตื้นตามความยาวลำ ต้น ลำต้น : เป็นเปลาตรงเปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็นพูพอนต่ำ ๆ ใบ : เป็นใบเดี่ยวใหญ่มาก ออกตรงข้ามกันเป็นคู่ ปลาย ใบแหลมโคนมน ยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร กว้างเกือบ เท่ายาว ใบของต้นอ่อนจะใหญ่กว่า นุ่มมาก ผิวใบขนสาก คายสีเขียวเข้ม ขยี้ใบสดจะมีสีแดงเหมือนเลือด มีการ สลัดใบทิ้งเมื่อถึงฤดูหนาว ดอก : มีขนาดเล็ก สีขาวนวลออกเป็นช่อตาม ปลายกิ่ง ออกดอกและเป็นผลเดือน มิถุนายน - ตุลาคม ผล : เป็นผลแห้งค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ ๒ เซนติเมตร เปลือกแข็ง ภายในมี ๑ - ๓ เมล็ด	นำเนื้อไม้มาสร้างบ้านเรือน	บริเวณสวนหน้าศูนย์ วัฒนธรรม	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๕-๐๐๒	จามจุรี		เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีกิ่งก้านสาขามาก มีใบขนาด เล็ก ดอกสีชมพู มีผลเป็นฝัก เมล็ดแข็ง ผลมีเนื้อสีชมพู รสหวานสีน้ำตาลเคี้ยวเอื้องชอบกินเป็นอาหาร	ให้ความร่มรื่น	บริเวณศูนย์วัฒนธรรม	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๕-๐๐๓	พิกุล		พิกุลเป็นไม้ยืนต้น ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปรี รูปไข่ กว้าง ๒-๖ เซนติเมตร ยาว ๗-๑๕ เซนติเมตร ปลายใบ แหลมเป็นติ่งขอบใบเป็นคลื่น ดอกเดี่ยว อยู่รวมกันเป็น	นิยมนำมาปลูกตกแต่ง	บริเวณสำนักสงฆ์บ้านแม่ทะ	

			กระจุกที่ปลายกิ่งหรือที่ซอกใบ กลีบเลี้ยง ๘ กลีบ เรียงซ้อนกัน ๒ ชั้น กลีบดอกประมาณ ๒๔ กลีบ เรียงซ้อนกันโคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเล็กน้อย ดอกสีขาว เมื่อใกล้โรยสีเหลืองอมน้ำตาล ดอกบานวันเดียวแล้วร่วง มีกลิ่นหอม ออกดอกตลอดปี ผลสีเหลือง รสหวานอมฝาด			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๕-๐๐๔	มะตูม	ไม่ยืนต้น	ลำต้นมีความสูง ๑๘ เมตร เปลือกลำต้นมีสีเทาเรียบเป็นร่องตื้น เนื้อไม้แข็ง มีสีขาวแกมเหลือง และมีกลิ่นหอม โคนต้นและกิ่งก้านมีหนามแหลม ยาว แข็ง ออกเดี่ยวหรือเป็นคู่ตามกิ่ง[๓] ใบประกอบแบบขนนก ใบย่อยรูปไข่หรือรูปหอกมี ๓ ใบ มองดูคล้ายตรีศูลของพระศิวะ ดอกสีขาวหรือขาวอมเขียว มีกลิ่นหอม ผลมีเปลือกแข็งเรียบและมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๕ เซนติเมตร บางผลมีเปลือกแข็งมากจนต้องกระแทะเปลือกออกโดยใช้ค้อนทุบ เนื้อผลเหนียวข้น มีกลิ่นหอม และมีเมล็ดจำนวนมากแทรกอยู่ในเนื้อผล โดยเมล็ดจะมีขนหนาปกคลุม	รับประทานเป็นยาบำรุงร่างกาย รักษาธาตุ บำรุงธาตุไฟ ผลสุกสามารถนำมาใช้เป็นยาระบายได้ และช่วยรักษาอาการหลอดลมอักเสบ	บริเวณสวนนายชุ่ม รินแก้ว	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๕-๐๐๕	ต้นไพล	ไม่ยืนต้น	เป็นพืชลงหัว มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว	ดอกไพล สรรพคุณช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย กระจายเลือดที่เป็นลิ่มเป็นก้อน ช่วยแก้ธาตุพิการ ใบสรรพคุณสมุนไพรรไพล ใบช่วยแก้ไข้ หัวไพลช่วยแก้ไอเจ็บ อากาศอาเจียน เป็นโลหิต และช่วยแก้อาการปวดฟัน เหง้าไพลกับสรรพคุณทางยา เหง้าช่วยขับโลหิตและรากช่วยแก้เลือดกำเดาไหลออกทางจมูก		
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๕-๐๐๖	ย่านาง	ไม่ยืนต้น	เป็นพืชในกลุ่มเฟิร์นที่มีลำต้นเลื้อยพันต้นไม้อื่น มีเหง้าสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลมเล็กและเหนียว มีขนสีน้ำตาลปกคลุม	ใช้ปรุงอาหาร เป็นสมุนไพรร		

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านกลาง..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๖-๐๐๑	จั่วป่า	ไม้ยืนต้น	ลำต้นสูง ๒๕-๓๐ เมตร แตกกิ่งก้านสาขามากในช่วง เรือนยอด เป็นไม้เนื้ออ่อนมีหนามแหลมอยู่ตามลำต้น ใบ รวมประกอบด้วยใบย่อย ๔-๗ ใบ ใบเป็นมันค่อนข้าง หนา ใบย่อยรูปรีปลายใบเรียวแหลมเรียงกันคล้ายกับรูป นิ้วมือ มีสีเขียวไม่มีขน ก้านใบสีเขียวมองเห็นชัดเจน ดอกขนาดใหญ่ออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง สีออกแดงหรือ ส้มปนสีเหลือง กลีบดอกมีขนปกคลุมและกลีบดอก ดอก บานเต็มที่ประมาณ ๑๐ ซม. มีลักษณะแข็งเลื่อมเป็นมัน เมื่อมีดอกต้นจะทิ้งใบทั้งหมดส่วนกลางออกเป็นเกสรตัว ผู้เรียง ๓ แถว ยาวยื่นออกมาเป็นเส้นๆ ผลรูปรีปลาย แหลมยาว ๖-๘ นิ้ว เมื่อผลแก่จะเป็นสีน้ำตาลเปลือกผล แข็งเมื่อผลแก่จะมีปุยสีขาวปลิวออกมาตามลม เมล็ด เมล็ดสีดำ ใบรวมก้านใบก้านหนึ่งมีใบย่อยอยู่ ๔-๗ ใบ ใบย่อยนี้จะดอกมีขนาดใหญ่ออกเป็นช่ออยู่ตามปลายกิ่ง ช่อหนึ่งมีดอกอยู่ ๓-๕ ดอก สีแสดแดง สีส้ม สีเหลือง มี ๕ กลีบ กลีบรองดอกเป็นสีเขียวมีลักษณะเป็นรูปถ้วยมน แข็ง กลางดอกมีเกสรซ้อนเรียงกันอยู่ ๓ ชั้น ตามกลีบ ดอกมีขนมันเป็นเงาปกคลุมอยู่ เวลาที่ออกดอกจะทิ้งใบ หมดมี ๕ กลีบ กลีบรองดอกเป็นสีเขียวมีลักษณะเป็นรูป ถ้วยมนแข็ง ดอกบานเต็มที่ประมาณ ๑๐ ซม. ตามกลีบ ดอกมีขนมันเป็นเงาปกคลุมอยู่	รากใช้เป็นยาบำรุงกำลัง ยางใช้เป็นยาบำรุง โลหิต ช่วยแก้โรคมะเร็ง เปลือกต้นช่วยบำรุงระบบการไหลเวียนของ โลหิต ช่วยรักษาโรคความดันโลหิตสูง	บริเวณป่าชุมชนทางไปเขต ต้นธงชัย ไร่	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๖-๐๐๒	ไผ่		เป็นไม้พุ่ม ขึ้นเป็นกอ ลำต้นเป็นปล้องๆ เช่น ไผ่จิ้ง	สามารถนำมาประกอบอาหารได้ (ข้าวหลาม) นำมาทำการจักสานได้	บริเวณป่าชุมชน	

<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๖-๐๐๓</p>	<p>ฟ้าทะลายโจร</p>	<p>ไม้ล้มลุก</p>	<p>ฟ้าทะลายโจรเป็นพืชล้มลุกมีความสูงประมาณ ๓๐ - ๗๐ เซนติเมตร หรือประมาณ ๑-๒ คอก ลำต้นเป็นเหลี่ยมสีม่วง<บ้าน> ใบเป็นใบเดี่ยวรูปร่างเรียวยาวสีเขียวเข้มเป็นมัน ปลายแหลม กว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร ดอกช่อออกที่ปลายกิ่งและซอกใบ มีดอกย่อยขนาดเล็กสีขาว ด้านในสีม่วง โคนกลีบติดกัน กลีบดอกด้านบนมี ๓ หยักด้านล่างมี ๒ หยัก ผลเป็นฝักเมื่อผลแก่จะมีสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาลอ่อนจำนวนมาก</p>	<p>ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระในร่างกาย นำไปต่อยอด ปลูกไว้ใช้เป็นยาสมุนไพรในครัวเรือน</p>	<p>ในสวนท้ายหมู่บ้าน</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๖-๐๐๔</p>	<p>รางจืด</p>	<p>ไม้เลื้อย</p>	<p>มีลักษณะเนื้อแข็ง เลื้อยพาดพันไปตามต้นไม้ เถาจะมีลักษณะเป็นข้อปล้องกลมมีสีเขียวสดหรือสีเขียวเข้ม ดอกจะเป็นสีม่วงอ่อนๆหรือสีคราม ออกดอกเป็นช่อห้อยลงตามซอกใบ รางจืดได้รับการขนานนามว่าเป็น "ราชาแห่งการถอนพิษ"</p>	<p>แก้ร้อนใน ระบายน้ำ แก้อาการเมาค้าง แก้พิษจากแอลกอฮอล์จากการดื่มมากเกินไปช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ควบคุมเบาหวานและความดันโลหิตได้ดี</p>	<p>ข้างคลองทางไปห้วยฮี</p>	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านนาป้อเหนือ..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๗-๐๐๑	โพธิ์	ไม้ยืนต้น	เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ผลัดใบในฤดูร้อน สูงได้ถึง ๓๐ เมตร ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางได้ถึง ๓ เมตร ใบมีรูปหัวใจปลายยาว ยาว ๑๐-๑๗ เซนติเมตร กว้าง ๘- ๑๒ เซนติเมตร ก้านใบยาว ๖-๑๐ เซนติเมตร ผลมีขนาด เล็กมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ เซนติเมตร สีเขียวเมื่อ สุกมีสีม่วง	การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับ ตามวัดวาอาราม สำหรับชาวพุทธหรือฮินดู จะ ถือกันว่าต้นโพธิ์เป็นต้นไม้ที่ศักดิ์สิทธิ์	วัดนาป้อเหนือ	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๗-๐๐๒	ฟ้าทะลายโจร	ไม้ล้มลุก	ฟ้าทะลายโจรเป็นพืชล้มลุกมีความสูงประมาณ ๓๐ - ๗๐ เซนติเมตร หรือประมาณ ๑-๒ ศอก ลำต้นเป็นเหลี่ยมสีม่วง<บ้าน> ใบเป็นใบเดี่ยวรูปร่างเรียวยาวสีเขียวเข้มเป็นมัน ปลาย แหลม กว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร ดอกช่อออกที่ปลายกิ่งและซอกใบ มีดอกย่อยขนาดเล็ก สีขาว ด้านในสีม่วง โคนกลีบติดกัน กลีบดอกด้านบนมี ๓ หยักด้านล่างมี ๒ หยัก ผลเป็นฝักเมื่อผลแก่จะมีสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาล อ่อนจำนวนมาก	ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระในร่างกาย ช่วยกระตุ้น การสร้างภูมิคุ้มกันในร่างกาย ต่อต้านสิ่ง แปลกปลอมที่เข้ามาในร่างกาย รวมไปถึงช่วย กระตุ้นการสร้างเม็ดเลือดขาวให้จับกินเชื้อโรค ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย มีฤทธิ์ช่วยยับยั้งการ เจริญเติบโตของเซลล์มะเร็ง เป็นยาขมที่ช่วย ทำให้เจริญอาหาร ช่วยแก้ไข้ทั่ว ๆ ไป อากาศ หวัด คัดจมูก รวมถึงอาการปวดหัวตัวร้อน เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น ช่วยแก้ อาการปวดหัวตัวร้อน อาการปวดหัวแบบไม่มี สาเหตุ ช่วยแก้อาการไอ ลดน้ำมูก และช่วยฆ่า เชื้อที่จมูกช่วยลดและขับเสมหะ ช่วยระงับ อาการอักเสบ แก้อาการเจ็บคอ คออักเสบ ต่อมทอนซิลอักเสบ หลอดลมอักเสบช่วยแก้ อาการติดเชื้อ ระงับการเจริญเติบโตของเชื้อ โรคที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องเสีย ท้องร่วง ท้องเดิน เป็นบิด เป็นต้น	ตามพื้นที่ทั่วไปในชุมชน	

<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๗-๐๐๓</p>	<p>รางจืด</p>		<p>มีลักษณะเนื้อแข็ง เลื้อยพาดพันไปตามต้นไม้ เถาจะมีลักษณะเป็นข้อปล้องกลมมีสีเขียวสดหรือสีเขียวเข้ม ดอกจะเป็นสีม่วงอ่อนๆหรือสีคราม ออกดอกเป็นช่อห้อยลงตามซอกใบ รางจืดได้รับการขนานนามว่าเป็น "ราชาแห่งการถอนพิษ"</p>	<p>แก้ร้อนใน กระจายน้ำ ปอกบาดแผล ให้บาดแผลหายไวขึ้น โดยเฉพาะแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก้อาการเมาค้าง แก่พิษจากแอลกอฮอล์จากการดื่มมากเกินไปช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ควบคุมเบาหวาน และ ความดันโลหิตได้ดี มีสารต้านอนุมูลอิสระ ช่วยต่อต้านมะเร็ง ปอกบาดแผล ให้บาดแผลหายไวขึ้น โดยเฉพาะแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก</p>	<p>ลำห้วยแม่กะเริม</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๗-๐๐๔</p>	<p>บอระเพ็ด</p>	<p>ไม้เถาเลื้อย</p>	<p>จัดอยู่ในประเภทไม้เนื้ออ่อนซึ่งมีคุณค่าทางสมุนไพรชนิดหนึ่ง ยาวถึง ๑๕ เมตร ลำต้นหรือเถาเปนนุ่ม มียางขาว รสขม</p>	<p>แก้ร้อนใน แก่พิษฝีดาษ ช่วยเจริญอาหาร บำรุงไฟธาตุ รักษาโรคกระเพาะ บำรุงร่างกาย ลดน้ำตาลในเลือด และเป็นยาอายุวัฒนะ</p>	<p>บ้าน นายธนพล วงศ์ฟู</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๗-๐๐๕</p>	<p>ขมิ้นขาว</p>		<p>มีหัวใต้ดินเป็นไหล ไม่มีแง่ง ใบแทงขึ้นจากหัวใต้ดิน เป็นใบเดี่ยวลักษณะใบเป็นรูปหอกหรือรูปรี ปลายและโคนใบแหลม โคนก้านใบเป็นกาบหุ้มลำต้น เส้นกลางใบเป็นสีเขียว ดอกของขมิ้นขาวเส้นห่อจะแทงขึ้นจากหัวเป็นช่อตั้งขึ้น มีกลีบเลี้ยงหรืออาจเรียกว่ากาบหุ้มดอกเป็นรูปรีเกือบกลม มีสีขาวนวล เนื้อกลีบแข็ง ออกเรียงสลับซ้อนกันเป็นชั้นๆ โดยในส่วนปลายของช่อดอกจะมีกลีบเลี้ยงรูปปากเปิดจำนวน ๒ กลีบ ยาวและใหญ่กว่ากลีบเลี้ยงสีขาวนวล เป็นสีชมพูอมม่วงตัดกันชัดเจน</p>	<p>เหง้าอ่อนของขมิ้นขาวมีกลิ่นหอมจากน้ำมันหอมระเหย และมีสรรพคุณช่วยย่อยอาหาร สามารถกินเหง้าอ่อนสดๆ แกล้มกับอาหาร จิ้มกับน้ำพริก หรือนำเหง้าอ่อนไปต้มเป็นชาแล้วดื่มแก้แน่นท้องเนื่องจากอาหารไม่ย่อยได้</p>	<p>บ้าน นายบุญหลี่ พุทธวงศ์</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๗-๐๐๖</p>	<p>ต้นไพล</p>	<p>ไม้ยืนต้น</p>	<p>เป็นพืชลงหัว มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว</p>	<p>ดอกไพล สรรพคุณช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย กระจายเลือดที่เป็นลิ่มเป็นก้อน ช่วยแก้ธาตุพิการ ใบช่วยแก้ไข้ ช่วยแก้ไอเจ็บ อาการไอเจ็บเป็นโลหิต ช่วยแก้อาการปวดฟัน ไพลกับสรรพคุณทางยา เหง้าช่วยขับโลหิต ช่วยแก้เลือดกำเดาไหลออกทางจมูก ช่วยรักษาโรคที่บังเกิดแต่โลหิตออกทางปากและจมูก</p>	<p>บ้านนาย บุญหลี่ พุทธวงศ์</p>	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านต้นยาง..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๘-๐๐๑	ชะจาว	ไม้ต้น	เป็นไม้ยืนต้นสูง ๒๕ เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลปนเทา มีต่อมระบายอากาศเป็นจุดกลมเล็กๆ สีขาวมองเห็นได้ง่าย เรือนยอดเป็นพุ่มรูปไข่กว้างค่อนข้างทึบ ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปรีป้อม โคนใบมนหรือป้าน ปลายใบเรียวแหลม ก้านใบมีขน ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบ ดอกขนาดเล็ก แยกเพศ เป็นดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ออกดอกช่วงเดือน ธันวาคม-มกราคม ผลเป็นรูปโล่แบน มีปีกบางล้อมรอบ มีก้านเกสรเพศเมีย ๒ อันติดอยู่ส่วนบนสุด บริเวณปีกมีลายเส้นออกเป็นรัศมีโดยรอบ	สามารถนำมาทำประโยชน์ได้มากมาย ปลูกในบริเวณสวนข้างทาง เพราะมีรั้วไม้ที่โปร่งสูงกันแดดได้ดี ใช้ทำสิ่งก่อสร้าง ที่อยู่ในร่ม ทำเครื่องมือทางการเกษตร เช่น ดำจอบ เสียม ทำพานทำยปั่น เปลือกทำยารักษาเรื้อนของสุนัข กันตัวไร และเป็นยาแก้ปวดตามข้อมือ	ถนนเลียบบแม่น้ำวัง ทางไปบ้านทุ่งฝาย หมู่ ๒ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๘-๐๐๒	อัญชัญ	ไม้เลื้อย	อัญชันเป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อน อายุสั้น ใช้อุดเลื้อยพัน ลำต้นมีขนปกคลุม ใบประกอบแบบขนนก เรียงตรงข้าม ยาว ๖-๑๒ เซนติเมตร มีใบย่อยรูปไข่ ๕-๗ ใบ กว้าง ๒-๓ เซนติเมตร ยาว ๓-๕ เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ผิวใบด้านล่างมีขนหนาปกคลุม ดอกสีขาว ฟ้ำ และม่วง ดอกออกเดี่ยว ๆ รูปทรงคล้ายฝ้ายหอยเชลล์ออกเป็นคู่ตามซอกใบ กลีบดอก ๕ กลีบ ดอกบานเต็มที่ยาว ๒.๕-๓.๕ เซนติเมตรกลีบคลุมรูปกลม ปลายเว้าเป็นแฉ่ง ตรงกลางมีสีเหลือง มีทั้งดอกซ้อนและดอกลา ดอกชั้นเดียวกลีบชั้นนอกมีขนาดใหญ่ กลางกลีบสีเหลือง ส่วนกลีบชั้นในขนาดเล็กแต่ดอกซ้อน กลีบดอกมีขนาดเท่ากัน ซ้อนเวียนเป็นเกลียว[๒] ออกดอกเกือบตลอดปี ผลแห้งแตก เป็นฝักแบน กว้าง ๑-	อัญชันเป็นยาพื้นบ้าน ส่วนราก ใช้ฝนเอาน้ำหยอดตา แก้กตาเจ็บ ตาฟาง บำรุงดวงตา หรือผสมทำยาสีฟัน แก้ปวดฟัน และใช้ต้มน้ำดื่ม เป็นยาระบายท้อง ขับปัสสาวะ แก้ปัสสาวะพิการ ใบและราก ฝนเอาน้ำหยอดตา แก้กตา และ ตาฟาง ดอก ตำเป็นยาพอก หรือคั้นเอาน้ำทาแก้ฟกบวม แก้พิษแมลงกัดต่อย และใช้สระผมเป็นยาแก้ผมร่วง เมล็ด ใช้กินเป็นยาระบายท้อง	บริเวณบ้านของชาวบ้านในหมู่บ้านต้นยาง หมู่ ๘ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	

			๑.๕ เซนติเมตร ยาว ๕-๘ เซนติเมตร เมล็ดรูปไต สีดำ มี ๕-๑๐ เมล็ด			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๘-๐๐๓	มะลิ	ไม่ยืนต้น	มะลิมียังชนิดไม้ผลัดใบและไม้ไม่ผลัดใบที่ลำต้นตั้งตรงหรือกางออก หรือเป็นไม้พุ่มและไม้เถา ใบเรียงใบแบบตรงข้ามหรือเรียงใบแบบสลับ สามารถเป็นใบเดี่ยว มีสามใบ หรือเป็นแบบขนนก ดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลางราว ๒.๕ ซม (๐.๙๘ in) มีสีขาวหรือเหลือง บางชนิดมีสีแดงเรื่อ ดอกแบบช่อกระจุก หนึ่งกระจุกมีอย่างน้อยสามดอก บางชนิดเป็นดอกเดี่ยวที่ปลายแขนง แต่ละดอกมี ๔ - ๙ กลีบดอก มี ๒ ช่อ และ ๑ - ๔ ออวูล มีเกสรเพศผู้ที่มีก้านชูอับเรณูสั้นๆ ๒ เกสร ใบประดับรูปแถบหรือรูปไข่ วงกลีบเลี้ยงรูปประฆัง ดอกมีกลิ่นหอม ผลแบบเบอร์รี่ เปลี่ยนเป็นสีดำเมื่อสุก	ดอกมะลิมีรสหอมเย็น มีสรรพคุณบำรุงหัวใจ ทำให้ชื่นใจ จิตใจชุ่มชื่น แก้อาการอ่อนเพลีย ชูกำลัง รากนำไปต้มแล้วดื่มเป็นยาแก้เบาหวาน ดอกสดนำมาตำให้ละเอียดใช้พอกขมับ จะช่วยแก้อาการปวดศีรษะได้	บริเวณบ้านของชาวบ้านในหมู่บ้านต้นยาง หมู่ ๘ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๘-๐๐๔	ต้นไพล	ไม่ยืนต้น	เป็นพืชล้มลุก มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว	ส่วนดอกมีสรรพคุณช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย ส่วนลำต้นช่วยเรื่องปรับสมดุล ใบช่วยแก้ปวดเมื่อยหรือมีไข้ และรากช่วยบรรเทาอาการเลือดกำเดาไหลได้ แต่ส่วนที่สำคัญและมีคุณค่ามากที่สุดก็คือส่วนเหง้าที่แก่จัดได้ที่แล้ว มีสรรพคุณและสารที่สำคัญหลากหลายจนได้จัดเป็นหนึ่งในเครื่องยาสมุนไพรพื้นฐานที่ได้รับความสนใจ เหง้าช่วยขับโลหิตและรากช่วยแก้เลือดกำเดาไหลออกทางจมูก	บริเวณบ้านชาวบ้านในหมู่บ้านต้นยาง หมู่ ๘ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๘-๐๐๕	ย่านาง	ไม้ล้มลุก	เป็นพืชในกลุ่มเฟิร์นที่มีลำต้นเลื้อยพันต้นไม้อื่น มีเหง้าสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลมเล็กและเหนียว มีขนสีน้ำตาลปกคลุม	ใบย่านาง สามารถแก้พิษเมาเบื่อ กระทุ้งพิษไข้ แก้เมาสุรา ถอนพิษผิดสำแดง นำมาต้มกินเป็นยาแก้ไอสุกไอเส ตุ่มผื่น แก้ไข้ ขับพิษต่างๆ แก้ท้องผูก ปรงยาแก้ไข้รากสาด ไข้กลับ ไข้หัว ไข้พิษ ไข้สันนิบาต ไข้ป่าเรื้อรัง ไข้ทัพระดู บำรุงหัวใจ บำรุงธาตุ แก้พิษภายในให้ตกสิ้น แก้โรคหัวใจบวม แก้กำเดา แก้ลม แก้ไข้จับสั่น แก้เมาสุรา รากผสมกับรากหมาน้อย ต้มกินแก้ไข้มาลาเรีย	บริเวณบ้านชาวบ้านในหมู่บ้านต้นยาง หมู่ ๘ ตำบลทุ่งผาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านท่าโทกมงคลชัย..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๙-๐๐๑	ช่อย	ไม้ยืนต้น	ช่อยเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงกลาง สูง ๕-๑๕ เมตร ไม้ผลัดใบ ลำต้น ค่อนข้างคดงอ มีปุ่มปมอยู่รอบ ๆ ต้น หรือเป็นพูเป็นร่องทั่วไป อาจจะขึ้นเป็นต้นเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม แตกกิ่งต่ำ กิ่งก้านสาขามาก เปลือกสีเทาอ่อน เปลือกแตกเป็นแผ่นบาง ๆ มียางสีขาวเหนียวซีมออกมา ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับมีขนาดเล็ก รูปใบรีแกมรูปไข่กลับ กว้าง ๒-๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๔-๗ เซนติเมตร เนื้อใบค่อนข้างหนา ผิวสากเหมือนกระดาษทรายทั้งสองด้าน ดอกเป็นช่อสีขาวเหลืองอ่อน ออกตามปลายกิ่ง ดอกเดี่ยวแต่รวมกันเป็นกระจุก ดอกเพศผู้และเพศเมีย อยู่ต่างดอกกัน ผลสดกลม เมล็ดมีขนาดโตเท่าเมล็ดพริกไทย มีเนื้อเยื่อหุ้ม ผลแก่จัดจะมีสีเหลือง	กิ่งของต้นช่อย นำมาใช้แทนแปรงสีฟัน ช่วยทำให้ฟันแข็งแรง ฟันไม่ผุ แก้วปวดฟัน เปลือกของต้นช่อย มีรสฝาดและขม สามารถช่วยรักษาแผล แก้มท้องร่วง ใช้รักษาโรคผิวหนัง ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย บำรุงหัวใจ ช่วยลดไข้ ช่วยฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ รักษาพยาธิที่ผิวหนังและยางของต้นช่อย มีสรรพคุณช่วยย่อยน้ำมัน	บริเวณริมแม่น้ำวัง หมู่ ๙ บ้านท่าโทกมงคลชัย	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๐๙-๐๐๒	ชะจาว	ไม้ยืนต้น	สูง ๒๕ เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรงเปลือกสีน้ำตาลปนเทา มีต่อมระบายอากาศเป็นจุดกลมเล็กๆ สีขาวมองเห็นได้ง่าย เรือนยอดเป็นพุ่มรูปไข่กว้างค่อนข้างทึบ ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปรีป้อม โคนใบมนหรือป้าน ปลายใบเรียวแหลม ก้านใบมีขน ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบ ดอกขนาดเล็ก แยกเพศเป็นดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ออกดอกช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม ผลเป็นรูปโล่แบน มีปีกบางล้อมรอบ มีก้านเกสรเพศเมีย ๒ อันติดอยู่ส่วนบนสุด บริเวณปีกมีลายเส้นออกเป็นรัศมีโดยรอบ	ต้นชะจาวเป็นไม้เนื้อแข็ง มีเปลือกหุ้มต้นที่เหนียวมาก มีกลิ่นเหม็นเขียว จึงสามารถนำมาทำประโยชน์ได้มากมาย ปลูกในบริเวณสวนข้างทาง เพราะมีร่มไม้ที่โปร่งสูงกันแดดได้ดี ใช้ทำสิ่งก่อสร้าง ที่อยู่ในร่ม ทำเครื่องมือทางการเกษตร เช่น ด้ามจอบ เสียม ทำพานทำยี่ปิ่น เปลือกทำยารักษาเรื้อนของสุนัข กันตัวไร และเป็นยาแก้ปวดตามข้อ	ชอย ๒/๑ ม.๙ ต.ทุ่งผาย อ. เมือง จ.ลำปาง	

<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๓</p>	<p>มะขามป้อม</p>	<p>ไม้ยืนต้น</p>	<p>เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก-กลาง สูง ๘-๑๒ เมตร ลำต้นมักคดงอ เปลือกนอกสีน้ำตาลอบเทา ผิวเรียบหรือค่อนข้างเรียบ เปลือกในสีชมพูสด ใบเดี่ยว มีลักษณะคล้ายใบประกอบคล้ายใบมะขาม รูปขอบขนานติดยาวกลับ กว้าง ๐.๒๕-๐.๕ ซม.ยาว ๐.๘-๑๒ ซม. สีเขียวอ่อนเรียงชิดกัน ใบสั้นมาก เส้นแขนงใบไม่ชัดเจน ดอกขนาดเล็กแยกเพศ แต่อยู่บนกิ่งหรือต้นเดียวกัน ออกตามง่ามใบ ๓-๕ ดอกแน่น ตามปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง ๖ กลีบ ดอกสีขาวหรือขาวนวล ผลทรงกลมมีเนื้อหนา ๑.๒-๒ ซม. ผลอ่อนมีสีเขียวอ่อน ผลแก่มีเขียวอ่อนค่อนข้างใส มีเส้นริ้ว ๆ ตามยาว สังกะสีได้ ๖ เส้น เนื้อผลรับประทานได้มีรสฝาดเปรี้ยว ขมและอมหวาน เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งมี ๖ เส้น เมล็ดมี ๖ เมล็ด</p>	<p>นิยมนำมารับประทานเพื่อให้สดชื่น ชุ่มคอ แก้กระหาย วิตามินซีในมะขามป้อมสามารถดูดซึมได้เร็วกว่าวิตามินซีชนิดเม็ดเป็นอย่างมาก ใช้บำรุงผิวหน้าให้ขาวสดใส รักษาฝ้า ด้วยการนำมะขามป้อมมาฝนกับฝาละมีแล้วนำน้ำที่ได้มาทาบริเวณรอยฝ้าช่วยบำรุงสุขภาพ ผิวพรรณ ชะลอการเกิดริ้วรอย ช่วยบำรุงและรักษาเส้นผมให้มีสุขภาพแข็งแรง ผมนุ่มลื่น ป้องกันผมหงอก ช่วยบำรุงและรักษาสายตา ช่วยในการบำรุงประสาทและสมอง มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง เป็นผลไม้ที่ช่วงบำรุงร่างกายได้เป็นอย่างดี โดยช่วยบำรุงอวัยวะจะทุกส่วนของร่างกาย และช่วยบำรุงโลหิตได้เป็นอย่างดี</p>	<p>บริเวณวัดท่าโทก</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๔</p>	<p>ฟ้าทะลายโจร</p>	<p>ไม้ล้มลุก</p>	<p>ฟ้าทะลายโจรเป็นพืชล้มลุกมีความสูงประมาณ ๓๐ - ๗๐ เซนติเมตร หรือประมาณ ๑-๒ ศอก ลำต้นเป็นเหลี่ยมสี่มุม<บ้าน> ใบเป็นใบเดี่ยวรูปร่างเรียวยาวสีเขียวเข้มเป็นมัน ปลายแหลม กว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร ดอกช่อออกที่ปลายกิ่งและซอกใบ มีดอกย่อยขนาดเล็กสีขาว ด้านในสีม่วง โคนกลีบติดกัน กลีบดอกด้านบนมี ๓ หยักด้านล่างมี ๒ หยัก ผลเป็นฝักเมื่อผลแก่จะมีสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาลอ่อนจำนวนมาก</p>	<p>ลดอาการไข้หวัดทั่วไป เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ระวังอาการอักเสบ ไอ เจ็บคอ คออักเสบ ต่อมทอนซิล หลอดลมอักเสบ ขับเสมหะ รักษาโรคผิวหนังฝี แก่ติดเชื้อที่ทำให้มีอาการปวดท้อง ท้องเสีย บิด และแก้กระเพาะลำไส้อักเสบ เป็นยาขมเจริญอาหาร</p>	<p>นางนารา มูลแก้ว ๒๙๔ ม.๙ ต.ทุ่งฝาย อ.เมือง จ.ลำปาง</p>	
<p>๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๕</p>	<p>ผักเชียงดา</p>		<p>จัดเป็นไม้เถาเลื้อย มีอายุข้ามปี ความยาวของเถาขึ้นอยู่กับอายุ ลำต้นเป็นสีเขียว มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๐.๕-๕ เซนติเมตร ทุกส่วนที่อยู่เหนือดินของต้นจะมีน้ำยางสีขาวคล้ายน้ำนม ใบเป็นใบเดี่ยว ออกจากข้อเรียงเป็นคู่ตรงข้ามกัน ลักษณะของใบเป็นรูปรีหรือรูปกลมรี ปลายใบแหลม โคนใบแหลม ส่วนขอบใบ</p>	<p>มีสรรพคุณช่วยบำรุงสายตา แก่ตาฝ้าฟาง มีอาการเคืองตา เนื่องจากผักชนิดนี้มีวิตามินสูง ช่วยแก้หูชั้นกลางอักเสบ (ตัน) ใบนำมาตำให้ละเอียดใช้พอกบริเวณกระหม่อมเพื่อรักษาอาการหวัด ปรงเป็นยาลดไข้ แก้ไอ ขับเสมหะ หรือนำไปประกอบในตำรายาแก้ไข้อื่น ๆ ผลมี</p>	<p>นายบุญเย็น พรหมวัง ๓๑ ม. ๙ ต.ทุ่งฝาย อ.เมือง จ.ลำปาง</p>	

			เรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบมีขนาดกว้างประมาณ ๙-๑๑ เซนติเมตร และยาวประมาณ ๑๔.๕-๑๘.๕ เซนติเมตร แผ่นใบเป็นสีเขียวเข้ม ท้องใบมีสีอ่อนกว่า ผิวใบเรียบไม่มีขน ก้านใบยาวประมาณ ๓.๕-๖ เซนติเมตร ส่วนดอกฝักซี่งดาออกดอกเป็นช่อแน่นสีเขียวอมเขียวอ่อน ดอกย่อยมีขนาดเล็กกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๕-๖ มิลลิเมตร และผลของฝักซี่งดาจะออกเป็นฝักคู่	สรรพคุณเป็นยาแก้ไอ ขับเสมหะ (ผล)		
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๖	ใบยอ	ไม้ยืนต้น	มีความสูงประมาณ ๒-๖ เมตร ลำต้นมีขนาดเล็ก ขนาดโตเต็มที่ ๕-๑๐ เซนติเมตร ขึ้นกับอายุ และความอุดมสมบูรณ์ของดิน เปลือกลำต้นบางติดกับเนื้อไม้ ผิวเปลือกออกสีเหลืองนวลแกมขาว หยาดสากเล็กน้อย แตกกิ่งน้อย ๓-๕ กิ่ง ทำให้แลดูไม่เป็นทรงพุ่ม ใบเป็นใบเดี่ยว (simple leaf) แฉกออกตรงข้ามกันซ้ายขวา มีรูปทรงรี หรือขอบขนาน ใบกว้างประมาณ ๑๐-๒๐ ซม. ยาวประมาณ ๑๕-๓๐ ซม. ใบอ่อนสีเขียวสด เมื่ออายุใบมากจะมีสีเขียวเข้ม ก้านใบยาวประมาณ ๑ ซม. โคนใบและปลายใบมีลักษณะแหลม ขอบใบ และผิวใบเป็นคลื่น ผิวใบมันเกลี้ยงทั้งสองด้าน ด้านบนใบมักพบเป็นตุ่มที่เกิดจากแบคทีเรีย ดอกออกเป็นช่อกลมเดี่ยว ๆ สีขาว รูปทรงเหมือนหลอด ดอกแทงออกตามง่ามใบ ก้านช่อดอกยาวประมาณ ๓-๔ ซม. ไม่มีก้านดอกย่อย จัดเป็นดอกสมบูรณ์เพศที่มีทั้งเกสรตัวผู้ และเกสรตัวเมีย กลีบรองดอก และโคนกลีบดอกเชื่อมติดกัน กลีบดอกมีสีขาว เป็นรูปท่อ ยาวประมาณ ๘-๑๒ มม. ผิวดอกด้านนอกเรียบ ด้านในมีขน ดอกส่วนครึ่งปลายบนแยกเป็น ๔-๕ แฉก ยาวประมาณ ๔-๕ มม. เกสรตัวผู้ และเกสรตัวเมีย ยาวประมาณ ๑๕ มม. แยกเป็น ๒ แฉก อับเรณู ยาวประมาณ ๓ มม. ผลเป็นชนิดผลรวม (multiple fruit) เช่นเดียวกับน้อยหน่า และขนุน เชื่อมติดกันเป็นผลใหญ่ตั้งที่เราเรียกผลหรือหมาก ขนาดผลกว้างประมาณ ๓-๕ ซม. ยาว ๓-๑๐ ซม. ผิวเรียบเป็นตุ่มพอง	ช่วยขับลมในลำไส้ ขับผายลม ช่วยบำรุงธาตุ ทำให้เจริญอาหาร แก้สะอึก แก้เหงือกเปื่อย เหงือกบวม ขับระดูเสีย ขับเลือดลม ฟอกเลือด ขับน้ำคาวปลา แก้เสียงแหบแห้งและแก้ตัวเย็น	นายเข้มทอง ต๊ะเพย ๓๒๕ ม. ๙ ต.ทุ่งฝาย อ.เมือง จ.ลำปาง	

			ผลอ่อนจะมีสีเขียวสด เมื่อแก่จะมีสีเหลืองอมเขียว และเมื่อสุกจะมีสีเหลือง และเปลี่ยนเป็นสีขาวจนเน่าตามอายุผล เมล็ดในผลมีจำนวนมาก เมล็ดมีลักษณะแบน ด้านในเมล็ดเป็นถุงอากาศทำให้ลอยน้ำได้ ผิวเมล็ดมีสีน้ำตาลเข้ม			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๗	ขมิ้น	ไม้ล้มลุก	ขมิ้นชันเป็นไม้ล้มลุก อายุหลายปี สูง ๓๐-๙๕ ซม. เหง้าใต้ดินรูปไข่ อ้วนสั้น มีแขนงรูปทรงกระบอกแตกออกด้านข้าง ๒ ด้าน ตรงกันข้าม เนื้อในเหง้าสีเหลืองส้มหรือสีเหลืองจำปาปนสีแสด มีกลิ่นฉุน ใบเดี่ยว กลางใบสีแดงคล้ำ แทงออกมาเหง้าเรียงเป็นวงซ้อนทับกันรูปใบหอก กว้าง ๑๒-๑๕ ซม. ยาว ๓๐-๔๐ ซม. ดอกช่อแทงออกจากเหง้า แทรกขึ้นมาระหว่างก้านใบ รูปทรงกระบอก กลีบดอกสีเหลืองอ่อน ใบประดับสีเขียวอ่อนหรือสีนวลบานครั้งละ ๓-๔ ดอก ผล รูปกลมมี ๓ พู	ขมิ้นมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระซึ่งช่วยในการชะลอวัยและชะลอการเกิดริ้วรอย ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ผิวหนังมีสุขภาพดี แข็งแรง ขมิ้นชันอาจมีบทบาทช่วยป้องกันการเกิดโรคมะเร็ง เช่น โรคมะเร็งลำไส้ มะเร็งปากมดลูก และสามารถช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลในร่างกายได้	นางวิไลวรรณ ต๊ะเพย ๔๑ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๘	ว่านกาบหอย		ใบเดี่ยวรูปหอก โคนใบเป็นกาบหุ้มลำต้น ใบด้านบนสีเขียว ด้านล่างสีม่วงอมแดง ดอกช่อ ดอกย่อยสีขาวนวล มีกาบหุ้มสองอันรองรับช่อดอก รูปร่างคล้ายเรือหรือเปลือกหอยสีม่วงอมเขียว ผลรูปรีแก่แล้วแตก เมล็ดขนาดเล็ก เป็นพืชทนแล้งได้ดี ใช้น้ำมันประดับ	ดอกนำมาต้มกับน้ำรับประทาน ใช้แก้หวัด แก้ไอ แก้ไอเนื่องจากหวัด และดอกสดใช้เป็นยาห้ามเลือด	นางวิไลวรรณ ต๊ะเพย ๔๑ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๐๙	ทับทิมเมือง		จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก แต่มีอายุยืนได้ถึง ๑๐๐ ปี ลำต้นสูงประมาณ ๒-๔ เมตร ลำต้นแตกกิ่งตั้งแต่ระดับล่าง ลำต้นมีเปลือกบาง และติดแน่นกับแก่นไม้ ผิวลำต้นมีสีเทา และเป็นมันเงา ส่วนเนื้อไม้มีลักษณะแข็ง และเหนียว ยอดหรือกิ่งอ่อนมักเป็นเหลี่ยม และมีหนามยาว แต่หนามไม่แข็ง และไม่คม ใบทับทิมเป็นใบเลี้ยงคู่ แทงออกสลับใบ ใบมีลักษณะเรียวยาวเหมือนหอก โคนใบมนแคบ ปลายใบแหลมสั้น ใบเรียบมีสีเขียวเข้ม และมันวาวจากสาร cutin ที่เคลือบไว้ ใต้ท้องใบมีสีอ่อนกว่าด้านบน และจะเห็นเส้นใบได้ชัด ใบกว้างประมาณ ๑-๒ ซม. และยาวประมาณ	ผลมะม่วงป่า ด้านโรคมะเร็ง ด้านอนุมูลอิสระ ช่วยชะลอความแก่และช่วยเสริมภูมิคุ้มกัน ส่วนเปลือกลำต้นช่วยแก้อาการท้องเสียและช่วยขับปัสสาวะ	นางวิไลวรรณ ต๊ะเพย ๔๑ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง	

			<p>๒.๕-๖ ซม. ดอกทับทิมเป็นดอกสมบูรณ์เพศ อาจออกเป็นช่อ ๓-๕ ดอก หรือ เป็นดอกเดี่ยว แทงออกบริเวณปลายยอดตรงง่ามกิ่ง ดอกมีขนาดใหญ่ ขนาดประมาณ ๒-๓ ซม. ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยง ๕-๖ กลีบ มีรูปร่างคล้ายหม้อ และกลีบดอก ๖ กลีบ ปลายกลีบแยกออกจากกัน ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว สีส้ม หรือ สีแดง ถัดมาตรงกลางเป็นเกสรตัวเมีย ๑ อัน และเกสรตัวผู้จำนวนมาก ดอกสามารถผสมได้ในตัวเอง และผสมข้ามดอกจากต้นเดียวกันหรือคนละต้น มีระยะบานประมาณ ๒ วัน ผลทับทิมมีลักษณะกลม ขนาดผลประมาณ ๘-๑๐ ซม. เปลือกผลหนา ผิวเปลือกเกลี้ยง และเป็นมันวาว ผลสุกมีเปลือกสีเหลืองอมแดงหรือบางพันธุ์มีสีแดงอมชมพู เมื่อสุกมาก เมล็ดด้านในจะขยายทำให้เปลือกปริแตก ภายในผลมีเมล็ดที่ถูกแบ่งเป็นช่องด้วยเยื่อสีครีมอมเหลือง จำนวน ๕ ช่อง แต่ละช่องมีเมล็ดจำนวนมาก เมล็ดมีเนื้อหุ้มที่ฉ่ำด้วยน้ำหวาน รูปทรงสี่เหลี่ยม เนื้อนี้ใช้รับประทาน มีรสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย เนื้อเมล็ดที่ยังไม่สุกมีสีชาวมชมพู และเมื่อผลสุกจะมีสีชมพูอมแดงหรือแดงเข้ม ส่วนเมล็ดที่เอาเนื้อออกแล้วจะมีลักษณะยาวรี ทั้งนี้ หลังจากติดผลจนถึงผลแก่เต็มที่ใช้เวลาประมาณ ๔-๕ เดือน</p>			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๑๐	เพกา (ลิ้นฟ้า)		<p>ใบประกอบแบบขนนก ๓ ชั้นปลายคี่ ใบย่อยเรียงตัวตรงข้าม เส้นใบแบบตาข่าย โดยสีของผิวใบด้านบนเข้มกว่าผิวใบด้านล่าง ดอกช่อแบบกระจุก ก้านช่อดอกยาว สมบูรณ์เพศ สมมาตรด้านข้างกลีบเลี้ยง ๕ กลีบ เชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วยติดคงทนจนเป็นผล กลีบดอก ๕ กลีบ เชื่อมติดกันเป็นรูปประฆัง ปลายกลีบแยกเป็นรูปปากเปิด ส่วนที่อยู่บนมี ๒ กลีบ เนื้อกลีบพับย่น สีแดงเลือดหมู เกสรเพศผู้มี ๕ อัน โดยมี ๑ อันเป็นหมันซึ่งก้านชูอับเรณูจะสั้น</p>	<p>ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระในร่างกาย ช่วยชะลอการเสื่อมของเซลล์ต่างๆในร่างกายช่วยชะลอการเกิดริ้วรอยแห่งวัย และช่วยชะลอวัยและช่วยบำรุงและรักษาสายตา</p>	<p>นายเข้มทอง ต๊ะเพย ๓๒๕ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง</p>	

			<p>ส่วนอีก ๔ อัน เป็นแบบ ๒ คู่ยาวไม่เท่ากัน ติดบนหลอดกลีบดอกด้านใน อับเรณูติดกับก้านชูอับเรณูแบบถ่าง เกสรเพศเมียมี ๑ อัน รังไข่เหนือวงกลีบ กานเรียงพลาเซนตาเป็นแบบพลาเซนตารอบแกนร่วม</p> <p>ผลเป็นฝักแบนขนาดใหญ่ รูปดาบ ปลายฝักแหลม ตรงกลางขอบมีรอยโป่งเล็กน้อย คล้ายฝักหางนกยูงฝรั่ง มักออกห้อยระย้าอยู่เหนือเรือนยอด เมื่อฝักแก่ รอบข้างของฝักจะปริแตก ปล่อยเมล็ดที่อยู่ข้างในฝักจำนวนมากมาย ล่องลอยไปตามลม</p> <p>เมล็ด ลักษณะแบนสีน้ำตาลอ่อน ทั้งสองด้านมีเยื่อบางใส สีขาว โปรงแสงคล้ายปีก ช่วยให้ล่องลอยไปตามกระแสลมได้ไกล ๆ เกิดการแพร่พันธุ์ไปทั่วทุกบริเวณโดยรอบ</p>			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๑๑	ดอกนางแลว	ไม้ล้มลุก	<p>เป็นไม้ป่าชอบที่ร่วมแสงแดดน้อย ความชื้นสูง ดินร่วนซุย ระยะปลูก ๘๐x๑๐๐ ซม. นิยมนำมาปลูกบริเวณสวนครัวใกล้บ้านเป็นไม้ประดับและเป็นอาหารไปพร้อมกัน</p> <p>ลำต้น เป็นลำต้นใต้ดิน ลักษณะเป็นแง่ง หรือเหง้า ทอดไปในดิน ลำต้นอ่อนเห็นข้อปล้องชัดเจน ลำต้นแก่ มีข้อปล้องสีน้ำตาลอ่อน ขนาดของลำต้น ลำต้นแตกเป็นกอ</p> <p>ราก เป็นระบบรากฝอย มีขนาดใหญ่ รากแตกแขนงออกจากลำต้นใต้ดิน</p> <p>ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวรูปหอก ปลายใบแหลม ฐานใบแหลม ขอบใบเรียบ ก้านใบยาว ยาวประมาณ ๑๘-๔๐ ซม. ใบกว้าง ๔.๕-๖.๗ ซม. ใบยาว ๒๓.๕-๒๘.๕ ซม. ใบสีเขียว ด้านหน้าใบสีเขียวมัน หลังใบสากเล็กน้อย มีเส้นใบขนานตามความยาวของใบ</p> <p>ดอก ออกดอกเป็นดอกช่อ มีลักษณะคล้ายช่อกล้วยไม้ขนาดเล็ก และงอกออกมาจากโคนต้น กอหนึ่งจะออกหลายช่อก้านดอกสีขาว ดอกย่อยสีขาว หรือสีขาว หรือสีขาวปนม่วง มีกลีบดอก ๖ กลีบ ที่เกสรตัวผู้และเกสรตัว</p>	สรรพคุณแก้เจ็บหลังเจ็บเอวได้เป็นอย่างดี	นางวิไลวรรณ ต๊ะเพย ๔๑ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง	

			เมื่อยภายในดอกเดียวกัน จะแทงช่อดอกจำนวนมากในเดือน สิงหาคม-ตุลาคม			
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๑๒	ย่านาง	ไม่ยืนต้น	เป็นพืชในกลุ่มเฟิร์นที่มีลำต้นเลื้อยพันต้นไม้อื่น มีเหง้าสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลมเล็กและเหนียว มีขนสีน้ำตาลปกคลุม	ใบย่านาง ในตำราสมุนไพรจัดว่าเป็นยาอายุวัฒนะ มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระจำนวนมาก จึงช่วยลดและชะลอการเกิดริ้วและความแก่ชราอย่างได้ผล ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานโรคในร่างกาย ช่วยเพิ่มความสดชื่นให้กับร่างกาย ช่วยฟื้นฟูเซลล์ต่าง ๆ ในร่างกายและช่วยในการปรับสมดุลของร่างกาย	นางวิไลวรรณ ต๊ะเพย ๔๑ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง	
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๐๙-๐๑๓	ต้นไพล	ไม่ยืนต้น	เป็นพืชลงหัว มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบเรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้านช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจากต้นไพลลงหัวแล้ว	ดอกไพล สรรพคุณช่วยขับโลหิตและกระจายเลือดเสีย กระจายเลือดที่เป็นลิ่มเป็นก้อน ช่วยแก้ธาตุพิการ ใบสรรพคุณสมุนไพรไพล ใบช่วยแก้ไข้ หัวไพลช่วยแก้ไอเจียน อากาโรเจียน เป็นโลหิต และช่วยแก้อาการปวดฟัน เหง้าไพลกับสรรพคุณทางยา เหง้าช่วยขับโลหิตและรากช่วยแก้เลือดกำเดาไหลออกทางจมูก	นางศิริวรรณ ใจคำลือ ๓๔ ม. ๙ ต.ทุ่งผาย อ.เมือง จ.ลำปาง	

ทะเบียนพรรณไม้ในพื้นที่ปกปัก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนบ้านปางชัยนาป้อ..... อำเภอเมืองลำปาง..... จังหวัด.....ลำปาง.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะ วิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รอ เลื้อยฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนามฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือ เครื่องใช้ฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๑	หมากเม่า / มะเม่า	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ยืนต้น ใบเดี่ยว สีเขียวเป็นมัน โคนใบเรียวมน ดอกออกเป็นช่อ ตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกแยกเพศ แยกต้น ผลกลม ออกรวมกันเป็นพวง ผลอ่อนสีเขียว เมื่อสุกเป็นสีแดง สุกเต็มที่เปลี่ยนเป็นสีดำ พบมากทาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	น้ำหมากเม่าสกัดเข้มข้นใช้เป็นอาหารบำรุง สุขภาพได้ดี ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระ ผลสุกมี สรรพคุณช่วยฟอกโลหิต ช่วยขับเสมหะ และ เป็นยาระบาย ใบหมากเม่านำไปอังไฟแล้ว นำมาประคบใช้รักษาอาการฟกช้ำได้	บริเวณบ้านปางชัยนาป้อ ซอย ๘	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๒	มะเตือ	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นเป็นปุ่มแตกกิ่งก้านออก ใบเดี่ยว ด้านหนึ่งหยาบ อีกด้านหนึ่งมีขนอ่อน ลำต้นมี ยางสีขาว ผลออกเป็นกระจุก กลมแบนหรือรูปไข่ เปลือกบาง ผลอ่อนสีเขียว พอสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง แดงหรือชมพูแล้วแต่พันธุ์ เนื้อในสีแดงเข้ม สุกแล้วมี กลิ่นหอม	ผลสุกมีฤทธิ์เป็นยาระบาย ผลดิบช่วยแก้ โรคเบาหวาน มะเตือเป็นผลไม้ที่เหมาะสมสำหรับ ผู้ป่วยเบาหวาน เพราะช่วยควบคุมระดับ น้ำตาลในเลือดและช่วยลดปริมาณการใช้ อินซูลินในผู้ป่วยเบาหวานเนื้อไม้ของต้นมะเตือ สามารถใช้ทำเป็นแอกไถ หีบใส่ของ ไม้จิ้มฟัน	บริเวณบ้านปางชัยนาป้อ ซอย ๕	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๓	หมากน้ำนม หรือ แอปเปิ้ลน้ำนม	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ยืนต้น ใบเดี่ยว ยาวรี หน้าใบเป็นมัน เขียวเข้ม หลังใบเป็นสีแดง เป็นมัน ดอกออกเป็นช่อ ตามซอกใบ สีเขียวอมเหลือง หรือชมพูอมขาว กลิ่นหอม ผลทรงกลม มีทั้งพันธุ์สีเขียว พันธุ์สีเหลืองและพันธุ์สีม่วงแดง พันธุ์ เปลือกเขียว เนื้อสีขาว ส่วนพันธุ์เปลือกม่วง เนื้อสีขาว อมม่วง รสหวานหอม เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน กินเป็นผลไม้ สด	เนื้อผลสุกจะประกอบไปด้วยสารต้านอนุมูล อิสระที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากมาย ส่วน ของเปลือกต้นนำมาต้มน้ำดื่มเพื่อใช้เป็นยา บำรุงกำลัง และยาแก้ไอได้	ซอย ๘ บ้านปางชัยนาป้อ	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๔	สัก	ไม้ยืนต้น	เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ผลัดใบในฤดูร้อน ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็น พูพอนต่ำ ๆ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมค่อนข้างทึบ เปลือกสีเทา เรียบ หรือแตกเป็นร่องตื้นตามความยาวลำ ต้น ลำต้น : เป็นเปลาตรงเปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่อง	ใบนำมาต้มน้ำรับประทานเป็นยาลดระดับ น้ำตาลในเลือด ใบใช้เป็นยาแก้ทางเดิน ปัสสาวะอักเสบ และช่วยรักษาประจำเดือนไม่ ปกติ นำมาแปรรูปใช้ในการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือน ไม้อัด ไม้ปรัก ไม้แกะสลัก	บ้านปางชัยนาป้อ	

			เล็ก ๆ สีเทา โคนเป็นพูปอนดำ ๆ ใบ : เป็นใบเดี่ยวใหญ่ มาก ออกตรงข้ามกันเป็นคู่ ปลายใบแหลมโคนมน ยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร กว้างเกือบเท่ายาว ใบของต้นอ่อน จะใหญ่กว่า นี้มาก ผิวใบขนสากคายสีเขียวเข้ม ขยี้ใบสด จะมีสีแดงเหมือนเลือด มีการสลัดใบทิ้งเมื่อถึงฤดูหนาว ดอก : มีขนาดเล็ก สีขาวนวลออกเป็นช่อตาม ปลายกิ่ง ออกดอกและเป็นผลเดือน มิถุนายน - ตุลาคม ผล : เป็นผลแห้งค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ ๒ เซนติเมตร เปลือกแข็ง ภายในมี ๑ - ๓ เมล็ด	เฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ ทำไม้ไมเสด วงกบประตู และหน้าต่างได้ดี ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก เนื่องจากมีเนื้อไม้มีลวดลายที่สวยงาม เห็นเส้น วงปีได้ชัดเจน		
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๕	ตะคร้อ		เป็นไม้ยืนต้น และเป็นพืชพื้นเมืองในอินเดียและเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ผลสุกกินได้ รสเปรี้ยว ใบอ่อนกินเป็น ผักสด	ใช้ใบเป็นยาแก้ไข้ โดยใบแก่นำมาช้กับน้ำ แล้วนำมาเช็ดตัว ผลสุกหรือเนื้อหุ้มเมล็ดใส่สี เหลืองและฉ่ำน้ำ มีรสเปรี้ยว ใช้รับประทาน เป็นผลไม้ได้ มีฤทธิ์เป็นยาระบาย ใบอ่อน ตะคร้อสามารถนำมาใช้รับประทานเป็นผัก แก้มกับอาหารอีสานได้ใบแก่นำมาตำให้ ละเอียด ใช้ใส่แผลสดเพื่อปิดปากแผลไว้ จะ ช่วยห้ามเลือดได้	บ้านปางชัยนาบ่อซอย ๘	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๖	ไผ่		เป็นไม้พุ่ม ขึ้นเป็นกอ ลำต้นเป็นปล้องๆ เช่น ไผ่จิ้ง	ใบไผ่นำมาใช้เป็นอาหารจำพวกหญ้าสด สำหรับเลี้ยงสัตว์ ป้องกันการพังทลายของดิน ตามริมฝั่ง ช่วยเป็นแนวป้องกันลมพายุ ชะลอ ความเร็วของกระแสน้ำป่าเมื่อฤดูน้ำหลากกัน ภาวะน้ำท่วมฉับพลัน ให้ความร่มรื่น ใช้ ประดับสวน จัดแต่งเป็นมุมพักผ่อนหย่อนใจใน บ้านเรือน	บ้านปางชัยนาบ่อ	
๘-๖๕๒๐๑๑๐- ๑๐-๐๐๗	ต้นไพล	ไม้ยืนต้น	เป็นพืชลงหัว มีเหง้าใหญ่ เนื้อในสีเหลือง มีกลิ่นหอมใบ เรียวยาวปลายแหลมดอกออกรวมกันเป็นช่ออยู่บนก้าน ช่อดอก ช่วงเวลาที่เก็บเป็นยา เก็บเหง้าแก่จัด หลังจาก ต้นไพลลงหัวแล้ว	ช่วยแก้ผดผื่นคัน ด้วยการใช้เหง้านำมาบดทำ เป็นผงผสมกับน้ำ หรือจะใช้เหง้าสดนำมาล้าง ให้สะอาด ฝนแล้วทาบริเวณที่เป็นก็ได้เช่นกัน น้ำมันจากหัวไพลผสมกับแอลกอฮอล์นำมาใช้ ทาผิวสามารถช่วยกันยุงและไล่ยุงได้ เหง้าไพลสามารถนำมาใช้ต้มกับน้ำอาบหลัง คลอดของสตรีได้	บ้านปางชัยนาบ่อ ม.๑๐ ซอย ๘ บ้านปางชัยนาบ่อ ม.๑๐ ซอย ๕	

				ช่วยทำให้ผิวหนังชุ่มชื้น ด้วยการใช้เหง้าสด ๑ แฉ่ง นำมาผ่านเป็นชิ้นบาง ๆ แล้วต้มรวมกับสมุนไพรชนิดอื่น ๆ เนื่องจากโพลจะมีน้ำมันหอมระเหย ,เหง้าสามารถนำมาใช้ทำเป็นแป้งไว้สำหรับขัดผิวได้ โดยจะช่วยทำให้ผิวดูผุดผ่อง ช่วยปกป้องผิวจากอนุมูลอิสระ ช่วยลดเลือนริ้วรอย จุดต่างดำและไม่ทำให้เกิดสิว		
๘-๖๕๒๐๑๑๐-๑๐-๐๐๘	ย่านาง	ไม่ยืนต้น	เป็นพืชในกลุ่มเฟิร์นที่มีลำต้นเลื้อยพันต้นไม้อื่น มีเหง้าสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นกลมเล็กและเหนียว มีขนสีน้ำตาลปกคลุม	ช่วยล้างสารพิษจากยาเสพติด ซึ่งหมอพื้นบ้านบางแห่งได้นำรากหรือเถามาฝนให้ผู้ป่วยที่กำลังเลิกยาเสพติดดื่ม เพื่อช่วยล้างพิษของยาเสพติดในร่างกาย ยอดอ่อน ใบอ่อน ใช้รับประทานเป็นผักสดร่วมกับน้ำพริกและลาบได้	บ้านปางชัยนาบ่อ ม.๑๐ ซอย ๘	